

ÅLANDS LANDSKAPSNÄMND

KANSLIET

372

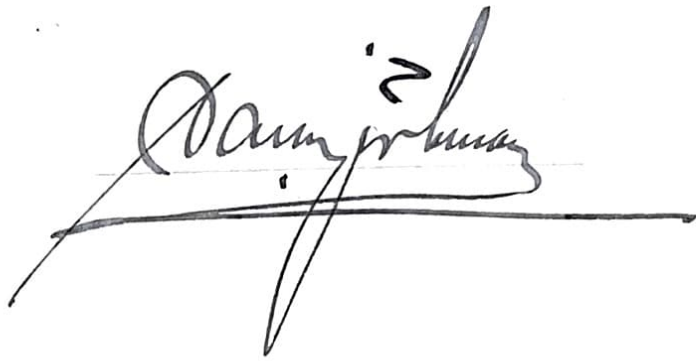
Mariehamn, den 10 november 1922.

N:o 101.

Till Ålands landsting.

Landskapsnämnden har härmed äran översända av Landstinget äskat utlåtande angående Landstingets lagstiftningsrätt i fråga om kristendomsundervisningen i skolorna inom landskapet Åland.

På Landskapsnämndens vägnar:

B.D. 19/2 22.

L. Nordling

utlåtande angående Landstingets lagstiftningsrätt i fråga om kristendomsundervisningen i skolorna inom landskapet Åland.

I skrivelse för den 31 sistlidne oktober har Landstinget meddelat, att detsamma vid behandlingen av kulturutskottets betänkande N:o 2 i anledning av landstingsmannen K.J.Blomroos' petition rörande kristendomsundervisningen i folkskolorna vid sammanträde den 16 därförutgångne september beslutit, att med ärendets vidare behandling skulle anstå till Landstingets följande session samt att anhållan skulle göras hos Landskapsnämnden om utlåtande, huruvida ordnandet av kristendomsundervisningen fölle inom ramen för Landstingets lagstiftningsrätt. I anledning härav har Landskapsnämnden äran framhålla följande:

Vid en jämförelse mellan §§ 9 och 12 i lagen om självstyrelse för Åland, given den 6 maj 1920, framgår, att Landstingets lagstiftningsrätt principiellt omfattar alla de områden, som icke uttryckligen förbehållits republikens lagstiftande organ. Detta gäller såväl allmän lag som administrativa förordningar. Vad de sistnämnda vidkommer, kunna sådana enligt § 11 av presidenten och statsrådet utfärdas för landskapet Åland icke blott i de ärenden, som uppräknas i § 9, utan ock i andra ärenden, vilkas förvaltning jämlikt § 17 kvarstå under republikens myndigheter, i ärenden, som av dem

511
föranledas, samt i ärenden, vilka enligt § 18 med Landskapsnämndens samtycke förbliva under republikens allmänna förvaltning.

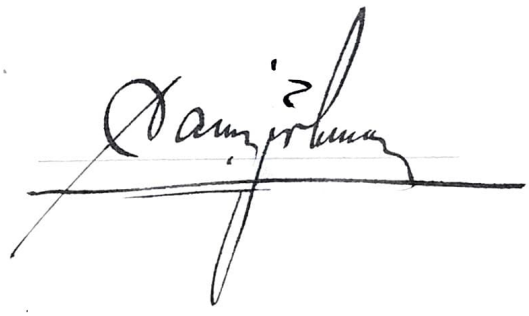
Bland undantagen från området för Landstingets lagstiftningskompetens nämnes i § 9 "grunderna för undervisningsväsendet". Då närmare bestämmelser om vad därunder åsyftas icke finnas i berörda lag, innebär detta, att spørsmålets besvarande överlämnats åt lagtolkningen. Härvid kan tyvärr ingen ledning erhållas från den kommittés betänkande, vars förslag legat till grund för lagen om självstyrelse för Åland. I den av medicinalrådet Artur Tollet och vicehäradshövdingen John Ugglå utgivna publikationen "Ålandslagarna jämte förklaringar" säges, att med grunderna för undervisningsväsendet torde förstås de grundläggande föreskrifter, som åsyfta att giva säkerhet för att undervisningsväsendet motsvarar de krav staten i sitt eget intresse finner nödigt upprätthålla, vartill torde böra hänföras lagstiftningen (jämväl den administrativa) om lärotvång, om fördringarna för dimissionsrätt till universitetet, om de lärokurser, som böra genomgå för att vinna en viss av staten erkänd kompetens, om lärarens kompetens m.m. Enligt denna uppfattning, som jämväl i huvudsak delas av Landskapsnämnden, skulle sålunda statsintresset hava motiverat stadgandet, att lagstiftningen om "grunderna för undervisningsväsendet" förbehållits rikets myndigheter.

Från nämnda synpunkt bör också bedömas frågan, huruvida ordnande av kristendomsundervisningen i skolorna faller under rikslagstiftningen eller landskapslagstiftningen, med beaktande tillika att den senare

re är regel, den förra undantag. I enlighet med det ovensagda, skul-
le nödiga föreskrifter om läroplan och lärokurser utfärdas genom
landskapslag, men med iakttagande av att de genom republikens lag-
stiftning stadgade förutsättningarna för beviljande av dimissions-
rätt till universitetet och viss av staten erkänd kompetens icke å-
sidosätts. Då kristendomsundervisningen icke synes under nu rådande
förhållanden beröra statens intressen i övrigt än att religionsfri-
hetens grundsatser ej lederas samt att eleverna bibringas kännedom
om vad som är sedligt rätt och orätt, måste lagstiftningen angående
berörda undervisning, enligt Landskapsnämndens förmenande, hänföras
till området för Landstingets lagstiftningsrätt.

Mariehamn å Landskapskansliet, den 7 november 1922.

På Landskapsnämndens vägnar:

N:o 99.

L. Nordling